

LUONNON MONIMUOTOISUUS OSANA UUDISTAVAA VILJELYÄ

Anoran uudistavan viljelyn koulutus 14.2.2023

Eija Hagelberg, projektijohtaja, Baltic Sea Action Group

Kuvat C Eija Hagelberg (ellei toisin mainita)

CARBON
ACTION

BSAG
Baltic Sea Action Group

LUONNON MONIMUOTOISUUDEN ELI BIODIVERSITEETIN KOLME PERUSTASOA

1. Lajin sisäinen eli geneettinen monimuotoisuus
2. Lajimonimuotoisuus
3. Ekosysteemien monimuotoisuus

Kuva 12. Varsinaista ruuantuotantoa häiritsemättä maatalousympäristöä voidaan monipuolistaa lukuisin keinoin. Oikeanpuoleisessa kuvassa monimuotoisuus on tuotu osaksi tilan tuotannollista toimintaa. Piirrookset: Tom Björklund.

PÖLYTTÄJÄYSTÄVÄLLINEN MAATILA

TUOTANNOSSA MUKANA

- MONILAJISET KUKKIVAT NURMIKASVUSTOT
- KERÄÄJÄKASVIT
- PALKOKASVIT (härkäpapu, herne, apilat, virnat)

Lähde:
Pölyttäjätystävällinen
maatila (BSAG 2021)

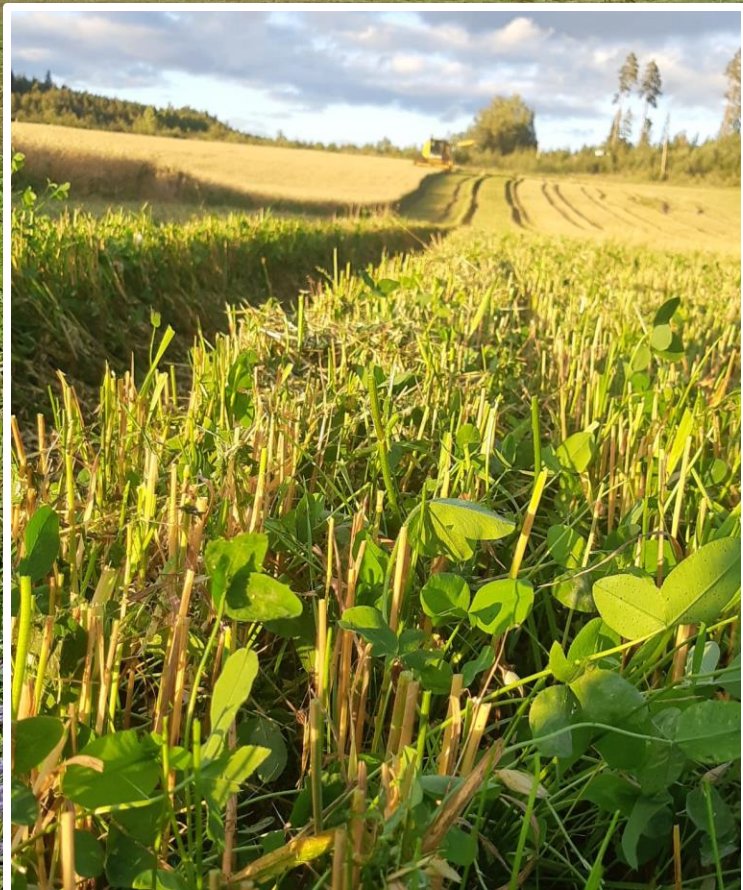
UUDISTAVAN VILJELYN LUONNON MONIMUOTOISUUTTA LISÄÄVÄT MENETELMÄT

ENSIN PELTO PERUSKUNTOON

- ✓ Vesitalouden kunnostustoimenpiteet
- ✓ Muokkauksen minimointi
- ✓ Eloperäiset maanparannusaineet ja biohiili
- ✓ Torjunta-aineiden käytön minimointi
- ✓ Agrometsätalous
- ✓ Tasapainoinen kasvinravitseminen
- ✓ Ympäri vuotinen vihreä kasvipeitteisyys
- ✓ Kerääjä- ja aluskasvit
- ✓ Syväjuuriset kasvit ja nurmet viljelykierrrossa
- ✓ Monipuolinen viljelykierto
- ✓ Hiiltä maksimaalisesti sitova laidunnus

MONIMUOTOISUUTTA PELLOILLE: KOKO PELTOALALLE, KAISTOINA, KASVULOHKOINA YM.

Kerääjäkasvien viljely. C Eliisa Malin

Petopenkka eli beetle bank

Kukkivat pientareet ja rakennukset lisäävät monimuotoisuutta

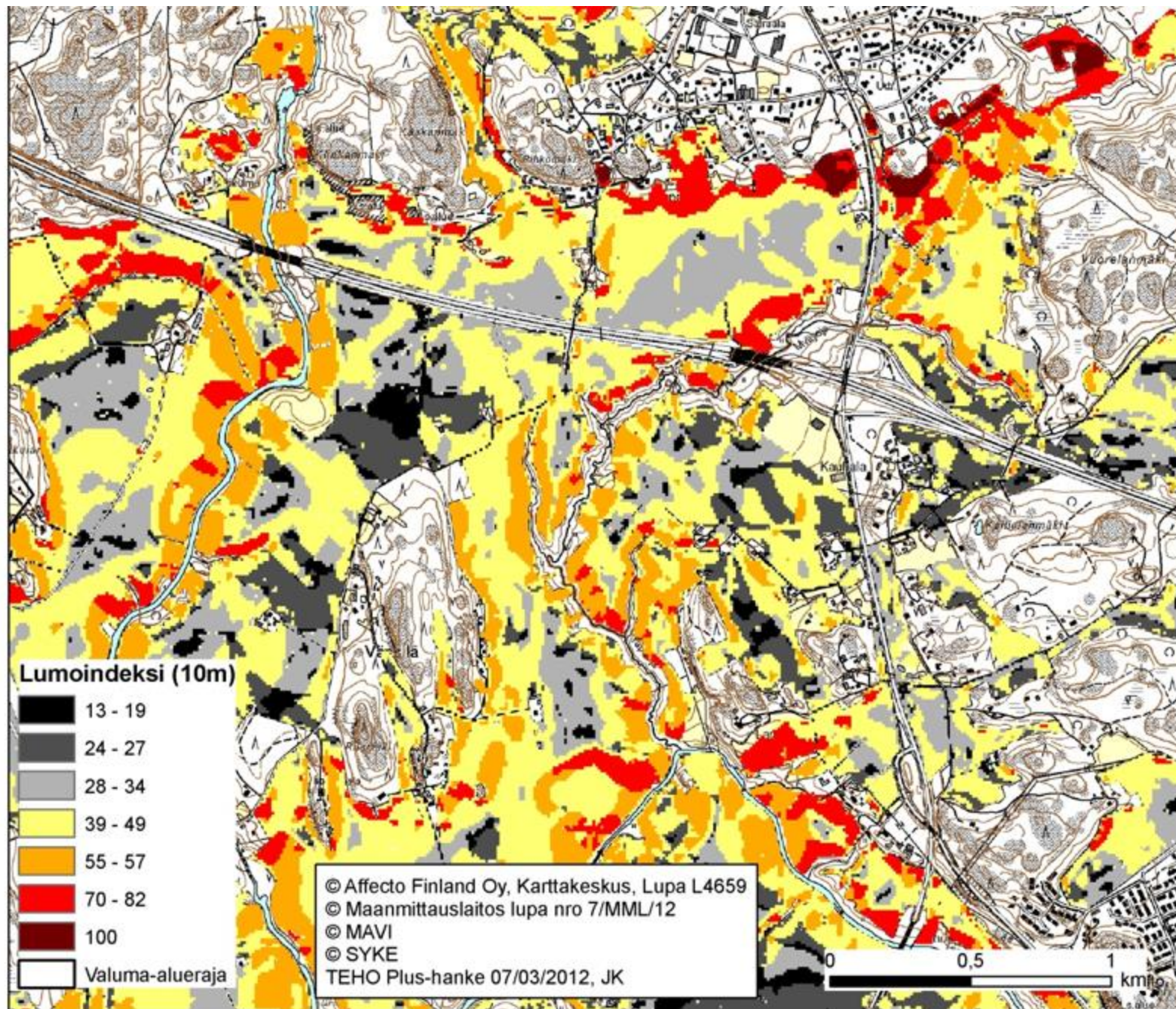

LUMOINDEKSI

Biodiversiteetin kannalta arvokkaimmat paikat peltomaisemassa, esimerkki Halikonjokilaakso

Lumoindeksin perustana:

- Pellon kaltevuus
- Maalaji
- Rinnesuunta

Paahdeympäristöt ja tuottamattomat pellot

Laidunnus on parasta monimuotoisuudelle

- Maalaji ym.
- Lannoitus
- Nurmiseos ja nurmen ikä
- Laiduntapa: laidunpaine, laidunkierto, laidunkauden pituus
- Laidunlohkon koko suhteessa eläinmäärään
- Eläinlaji, eläinten koko

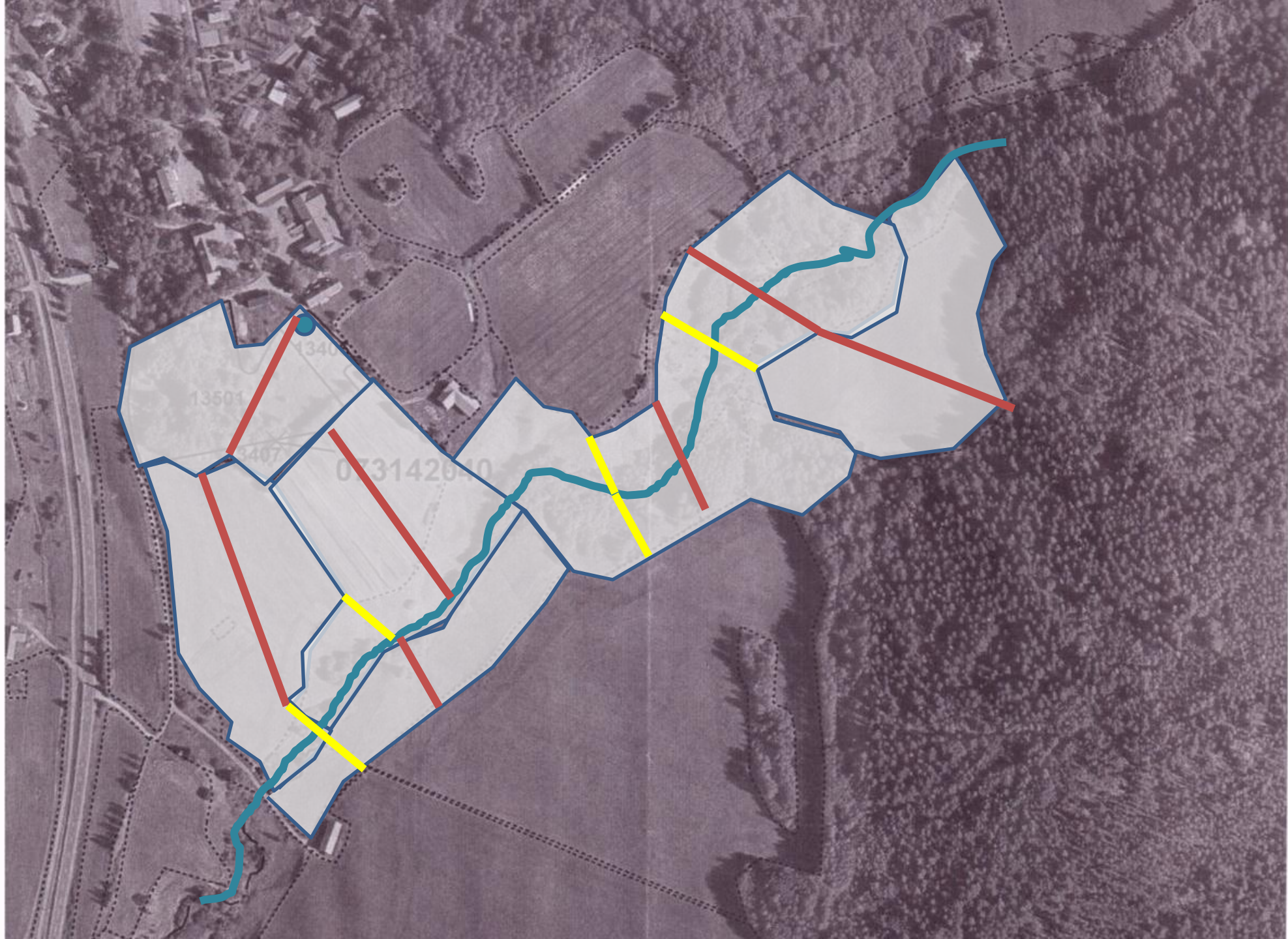

Perinnebiotooppien hoito

MAASEUDUN SIIPIVEIKKOJA

kuovi

kottarainen

tuulihaukka

keltavästaräkki

töyhtöhyppä

ARVOKAS LANTA

Lanta lisää laidunten monimuotoisuutta

- Lantakuoriaiset
- Muut hyönteiset ja selkärangattomat
- Sienet
- Linnuille ravintoa

MAANALAINEN JA MAANPÄÄLLINEN MONIMUOTOISUUS LINKITTYVÄT YHTEEN

- Maanalainen monimuotoisuus vaikuttaa maanpäälliseen monimuotoisuuteen
- Maanpäällinen monimuotoisuus vaikuttaa maanalaiseen monimuotoisuuteen

<https://www.bsag.fi/materiaalit/kasvien-monimuotoisuus-tukee-maaperan-mikrobisyhteisoja-ja-kestavaa-maataloutta/>

TIIVISTYMÄT HAITAKSI MYÖS MONIMUOTOISUUELLE

Viherlannoitus, pölyttäjä- ja maanparannuskasvit

Huolehdi pölyttäjästä ympäri vuoden

PÖLYTTÄJIEN SATOVAIKUTUKSET

Satokasvi	Tarha- mehiläinen	Kimalaiset	Erakko- mehiläiset	Kärpäset
Viljelykasvit				
Rypsi, rapsi	xx	x		x
Härkäpapu	xx	xx	x	
Kumina	x		x	xx
Tattari	xx	x	x	xx
Mansikka	xx		x	x
Herukat	x	xx		
Omena	xx	xx	x	x
Vadelma	xx	xx	x	x
Tomaatti		xx		
Pensasmustikka	xx	xx	x	
Apilat	xx	xx		
Luonnonmarjat				
Mustikka	x	xx	xx	
Puolukka	x	xx	x	x
Vadelma	x	xx		
Karpalo		xx	xx	
Lakka				xx

Viljelykasvi	Riippuvuus hyönteis- pölytyksestä %	Viljelyala Suomessa 2017 (ha)
Peltokasvit		
Rapsi	10	36 778
Rypsi	80	28 427
Kumina	100	24 056
Härkäpapu	30	22 113
Tattari	90	2 043
Öljypellava	10	1 209
Puna-apila (siemen)	100	615
Puutarhakasvit		
Mansikka	20	3 804
Herukat	70	1 788
Omena	90	691
Vadelma	60	433
Avomaankurkku	90	167
Pensasmustikka	100	86
Kesäkurpitsa	90	59

Lähde:
Pölyttäjätystävällinen
maatila (BSAG 2021)

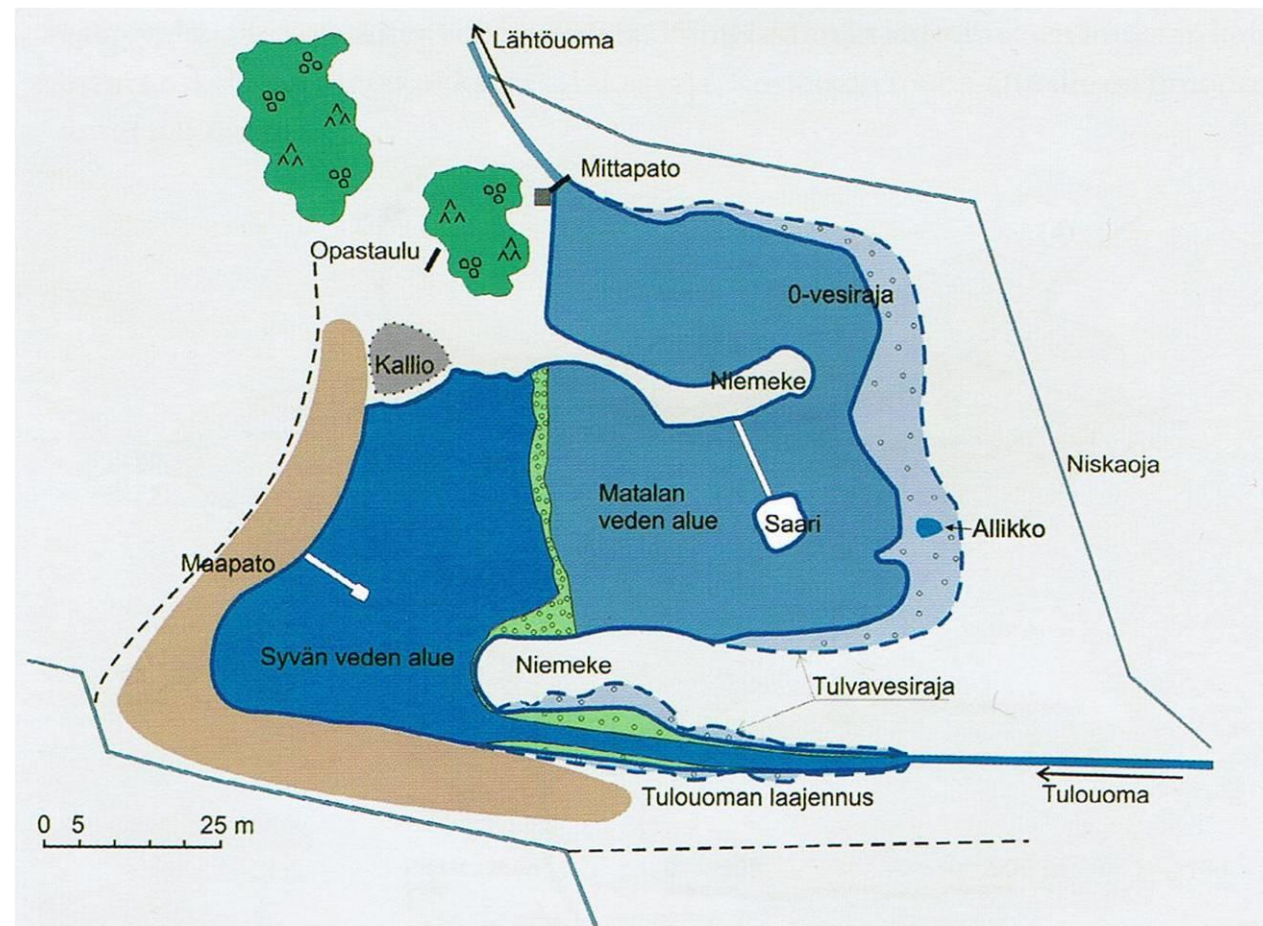
PÖLYTTÄJÄT JA PETOHYÖNTEISET

Esimerkki
kukkakärpänen:
toukkana
hyödyllinen peto,
aikuisena
merkittävä
(kuminan) pölyttäjä

KOSTEIKKOJEN PERUSTAMINEN

Kuva 12. Vihdissä sijaitsevan osittain massiivikaivuna ja osittain pengertämällä toteutetun Hovin maatalouskosteikon kaaviokuva. Kosteikko toteutettiin Life/VIHTA projektissa esittelykosteikoksi Lähde: Puustinen (2001), Koskiahho (2006).

Onnistuuko yhteiselo tuotannolle mahdollista haittaa tekevien lajien kanssa?

Vieraslajien torjunta

14.2.2023

MUISTA MYÖS HALLITTU HOITAMATTOMUUS

UUSI CAP-KAUSI JA LUONNON MONIMUOTOISUUS

1. Ekojärjestelmä ja vuosittaiset korvaustasot

- Talviaikainen kasvipeite – voi vaihdella vuosittain
- Luonnonhoitonurmet max. 120 €/ha
- Viherlannoitusnurmet max. 135 €/ha
- Monimuotoisuuskasvit max. 331 €/ha

2. Ympäristökorvausohjelma ja vuosittaiset korvaustasot

- Tilakohtaiset toimenpiteet: Ympäristö-ilmastosuunnitelma, ilmasto-ympäristökoulutus, monivuotiset monimuotoisuuskaistat, pölyttäjien ravintokasvit. Puutarhakasvit ja kumina: 113 €/ha, muut viljelykasvit: 45 €/ha
- Maanparannus- ja saneerauskasvit 190 €/ha sekä kerääjäkasvit 97 €/ha
- Suojavyöhykkeet 350 €/ha
- Turvepeltojen nurmet 100 €/ha
- Lintupellot 600 €/ha
- Maatalousluonnon ja maiseman hoito 460 / 620 €/ha + raivaus 450 €/ha ja aidan rakennus 1500 €/ha
- Kosteikkojen hoito 500 €/ha
- Alkuperäisrotujen kasvattaminen

UUSI CAP-KAUSI JA LUONNON MONIMUOTOISUUS

3. Kosteikkoinvestoinnit

Hehtaarikohtainen max. 12 000 €/ha yli 0,5 hehtaarin kokoisilla kohteilla. Pienten 0,3-0,5 hehtaarin kokoisten kohteiden enimmäiskorvaustaso on 4 100 €/kohde. Uomien luonnontilan parantamisen ja kaksitasouomien enimmäiskorvaustaso on enintään 21 €/metri.

4. Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa koskevat investoinnit

- Tuettavia hankkeita voisivat olla kestävät ja kohdennetut ojitushankkeet vesiensuojeluun, luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen maaperän tehokkaan kasvun varmistamiseksi, maaperän tiivistymisen ehkäisemiseksi, ravinteiden käytön tehostamiseksi sekä ravinteiden huuhtoutumisen ja tulvien ehkäisemiseksi.

5. Neuvo 2030 (seur. dia)

6. Yhteistyöhankkeet (EIP-hankkeisiin viljelijät, tutkijat, yritykset yhteistyössä kehittämään uusia asioita)

7. Luomutuotanto

NEUVO 2030 – NEUVONTAPALVELUN TEEMA 6. LUONNON MONIMUOTOISUUS

- Luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojele
- Maatalousympäristön linnuston edistäminen
- Lintuvahinkojen ehkäiseminen ja lintupellon hoito
- Monimuotoisuutta edistävien kohteiden ja käytäntöjen tunnistaminen
- Monimuotoisuuskasvit (pölyttäjä-, maisema-, riista-, niitty- ja peltolintukasvit), luonnonhoitonurmet
- Vieraslajien hillintä
- Monimuotoisuuskosteikon hoito
- Perinnebiotooppien ja luonnonlaitumien hoito
- Suunnitelma maiseman ja luonnon monimuotoisuuden edistämistä koskevaa ympäristösopimusta varten
- Luonnonmukainen tuotanto ja kotieläintuotanto

Kiitos!
Eija Hagelberg
eija.hagelberg@bsag.fi
0500 609 526

Liity Carbon Action -klubiin osoitteessa bsag.fi/carbon-action/klubi

Petopenkka-video:
<https://www.youtube.com/watch?v=bfVvk6rWXz2Q>